

Stockholm, 2026-03-17

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm

ud.remissvar@regeringskansliet.se

ud.rs@regeringskansliet.se

Dnr: UD2026/02550

Remissyttrande över promemorian *Myndigheten för utrikes underrättelser*

Officersförbundet har genom OFR getts möjlighet att yttra sig över promemorian *Myndigheten för utrikes underrättelser* och lämnar härmed följande synpunkter och kommentarer.

Sammanfattning

Officersförbundet tillstyrker i huvudsak förslagen i promemorian om att inrätta en ny myndighet för utrikes underrättelser.

Förbundet avstyrker dock den del av förslaget som innebär att möjligheten att besluta om kvalificerad skyddsidentitet avseende anställda vid Försvarsmakten tas bort.

Officersförbundet anser att Försvarsmakten även fortsättningsvis bör omfattas av lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter.

Skälet är att Försvarsmakten även efter reformen ska bedriva försvarsunderrättelseverksamhet där det i vissa restriktiva delar kan finnas motsvarande skyddsbehov som inom andra myndigheters underrättelse- och säkerhetsverksamhet.

Om Officersförbundet

Officersförbundet är ett fack- och yrkesförbundet för Sveriges yrkesofficerare, kadetter och anställda gruppchefer, soldater och sjömän (GSS/K). Förbundet organiserar cirka 16 300 aktiva medlemmar inom Försvarsmakten och andra delar av totalförsvaret. Vårt uppdrag är att företräda våra medlemmars fackliga, professionella och yrkesetiska intressen och bidra till ett modernt och robust personalförsörjningssystem som stärker Sveriges försvarsförmåga.

Som parter i kollektivavtalsförhandlingar och representanter i flera statliga samrådsorgan har Officersförbundet en central roll i utvecklingen av den militära personalens villkor. Genom att leda det egna förbundsområdet (OFR/O) inom Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR) förhandlar Officersförbundet på såväl central nivå med Arbetsgivarverket, som på lokal nivå med Försvarsmakten med flera myndigheter. Vi arbetar för att säkerställa att försvaret erbjuder attraktiva karriärvägar, rättvisa villkor och hållbara arbetstider för våra medlemmar.

Inledning

Officersförbundet organiserar drygt 90 % av yrkesofficerskåren. Förbundet företräder därmed personal som i sin tjänstgöring kan komma att beröras av de förändringar i den militära underrättelse- och säkerhetstjänstens organisation och mandat som behandlas i promemorian.

Förbundet har i huvudsak inga invändningar mot förslagen om att inrätta en ny myndighet för utrikes underrättelser eller mot de organisatoriska förändringar som föreslås i syfte att utveckla och stärka Sveriges underrättelseförmåga. Officersförbundet vill dock särskilt uppmärksamma en fråga som rör personalens rättsliga skydd och förutsättningar att utföra sina arbetsuppgifter.

Kvalificerade skyddsidentiteter

I promemorian föreslås att möjligheten att besluta om kvalificerad skyddsidentitet enligt lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter inte längre ska kunna avse en anställd vid Försvarsmakten. I stället föreslås att möjligheten ska knytas till personer som under ledning av den nya myndigheten deltar i inhämtning med särskilda metoder i utrikes underrättelseverksamhet.

Officersförbundet avstyrker denna del av förslaget.

Försvarsmakten ska även efter reformen fortsatt bedriva försvarsunderrättelseverksamhet enligt lagen om försvarsunderrättelseverksamhet. Inom denna verksamhet finns restriktiva delar där personal löser uppgifter som till sin karaktär innebär motsvarande skyddsbehov som inom andra myndigheters underrättelse- och säkerhetsverksamhet.

Officersförbundet anser därför att Försvarsmakten även efter reformen behöver kunna använda kvalificerade skyddsidentiteter i vissa restriktiva delar av myndighetens försvarsunderrättelseverksamhet.

Det gäller exempelvis delar av säkerhetsunderrättelseverksamheten, där verksamheten bedrivs med stöd av försvarsunderrättelsemandatet och där uppgifterna i flera avseenden motsvarar sådana som utförs inom Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, vilka i dag har möjlighet att använda kvalificerade skyddsidentiteter.

Att helt ta bort möjligheten att besluta om kvalificerad skyddsidentitet för anställda vid Försvarsmakten riskerar därför att skapa ett glapp mellan myndighetens uppgifter och de rättsliga förutsättningarna att skydda den personal som utför dessa uppgifter. Officersförbundet anser därför att Försvarsmakten även fortsättningsvis bör omfattas av lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter.

Personalskydd och rättssäkerhet

För personal som tjänstgör inom underrättelse- och säkerhetstjänst kan möjligheten att använda kvalificerade skyddsidentiteter utgöra en central del av det rättsliga och personella skyddet. Dessa funktioner kan i vissa fall innebära exponering för betydande säkerhetsrisker för den enskilde, både i tjänsten och i privatlivet.

Från ett arbetsgivar- och arbetstagarperspektiv är det därför angeläget att lagstiftningen ger tydliga och förutsebara förutsättningar för att skydda personal som utför uppgifter av särskilt känslig eller riskutsatt karaktär. En ordning där personal inom Försvarsmakten saknar motsvarande rättsligt skydd som personal i andra myndigheter med liknande uppgifter riskerar att försvaga detta skydd.

Operativ effekt och underrättelseförmåga

Möjligheten att använda kvalificerade skyddsidentiteter kan i vissa fall vara en nödvändig förutsättning för att genomföra uppgifter inom underrättelse- och säkerhetstjänsten. Om sådana möjligheter begränsas utan att motsvarande verksamhet upphör riskerar detta att påverka den operativa förmågan att lösa uppgifter inom försvarsunderrättelseverksamheten.

Försvarsmakten har även efter reformen ansvar för att bedriva försvarsunderrättelseverksamhet och bidra till regeringens och Försvarsmaktens behov av underrättelser, omvärldsbevakning och strategisk förvarning. Regelverket bör därför utformas så att det ger myndigheten ändamålsenliga förutsättningar att genomföra dessa uppgifter.

Systemlogik i underrättelsereformen

Promemorian innebär att vissa delar av den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten förs över till den nya myndigheten, samtidigt som Försvarmakten fortsatt ska bedriva försvarsunderrättelseverksamhet inom ramen för sitt mandat.

Mot denna bakgrund framstår det som mindre konsekvent att helt avskaffa möjligheten att besluta om kvalificerade skyddsidentiteter för anställda vid Försvarmakten. En mer ändamålsenlig ordning vore att säkerställa att lagstiftningen ger motsvarande rättsliga verktyg till de myndigheter som även fortsättningsvis har uppgifter där sådana verktyg kan vara nödvändiga.

Enligt uppdrag,

Johan Hansson

Förbundsdirektör, Officersförbundet